

af Animositet mod denne Ret — det skylder jeg baade Sø- og Handelsrettens nuværende og tidligere udmærkede Formænd og Dommere at sige —, men vi havde ikke Plads til den i vort System. Thi det er rigtigt, hvad der er sagt, at vi lode os det være magtpaaliggende, naar vi skulde have en ny Retspleje, at det gamle System ikke skulde stikke Foden frem noget Sted, at man gik over til noget helt nyt, saaledes at Befolkningen ikke en Gang skulde sige de samme Ord — man skulde f. Eks. ikke længer sige Politimester, men Sysselmand. Det skulde alt sammen stilles op fra nyt af, for at man ikke skulde falde tilbage i den gamle Skure. Derfor havde vi ikke Plads til Sø- og Handelsretten, lige saa lidt som man havde Plads og Lyst til at beholde de gejstlige Retter. De gejstlige Retter bleve dog staaende — ikke med Justitsministerens Bistand, men fordi den daværende Kultusminister haardnakket modsatte sig deres Afskaffelse. Men slige Specialretter havde vi ikke Brug for, idet vi aabnede Adgang for Retterne til paa ethvert Punkt at tage teknisk og sagkyndig Assistance af Sømænd, Maskinmestre, Ingeniører, Teologer, Videnskabsmænd, Handelsmænd eller hvem som helst ellers. Vi havde ikke Brug for Specialretter. Nu se vi, at Sø- og Handelsretten er bibeholdt, ikke blot som civil Domstol, men, saa vidt jeg kan se, ogsaa som Kriminaldomstol. Men vi se ikke, at der er givet Adgang til Nævningeinstitutionens Indførelse ved Sø- og Handelsretten. Jeg synes, at bibeholde vi den som Kriminaldomstol i det Omfang, hvori den nu er Kriminaldomstol, og det er den jo i meget alvorlige og vigtige Sager, hvad Søfarten angaar, kunne vi dog vistnok ikke holde den udenfor det moderne Fremskridt, som ligger i Nævningeinstitutionen.

Af andre Ting, som man møder her, skal jeg nævne, at man bibeholder Udnævnelser af Kommissionsdommere. Vi have et Grundlovsbud om Ordningen af Rettens Udøvelse. „Den dømmende Magts Udøvelse“ — staar der i § 70 — „kan kun ordnes ved Lov.“ Moderne Jurister — moderne Jurister kunne godt være baade 70 og 80 Aar gamle, og det kan være Jurister, der ere døde for mange Herrens Aar siden, det er Jurister, der ere nogenlunde paa Højde med Tidens og deres Videnskabs Udvikling — have altid med Mistillid betragtet Institutionen Kommissionsdomstole, hvor den udøvende Magt til Undersøgelse eller Paakendelse af et eller andet Forhold udnævner en eller flere be-

stemte Dommere. Vi have et Eksempel derpaa fra Struensees Tid, da Struensee og Brandt skulde praktiseres paa Fælleden. Jeg ved ikke, om man ikke den Gang kunde have faaet de ordinære Dommere til at dømme dem, men i hvert Fald var man temmelig sikker paa, at en Kommissionsdomstol kunde man faa til det, og man fik den til det. Ved mange Lejligheder have Kommissionsdomstole gjort Nytte. Selvfølgelig, er det en udmærket Mand, der udnævnes til Kommissær, kan han gøre udmærket Nytte, men have vi en moderne Retsplejeordning for vort moderne Samfund, skulde vi kunne undvære og ikke have Brug for, at Justitsministeren vilkaarligt kan unddrage en Sag fra den almindelige Jurisdiktion og lægge den ind under en af ham efter eget fri Skøn og Forgodtbefindende udvalgt Dommer. Jeg finder, det er en Svækkelse i Retsordningen, naar saadant noget kan ske.

Jeg kan ikke undlade, efter at jeg har omtalt Umiddelbarhedens store Nytte ved Vidners Afhøring, at nævne en af de Ting, som ere blevne opretholdt her i dette Forslag, og som jeg tillægger stor Vægt som Bevismiddel og som Adgang for Dommeren til selvstændig at undersøge en Sag. Det er den Bestemmelse, der er om, at man paa Begæring som Part er tvungen til at møde i Retten under sin egen Sag og lade sig eksaminere under Vidnepligt. Det er ypperligt, det er en passende Maade at imødegaa det paa, som man teknisk kalder „den processuelle Løgn“, som ikke er saa ganske ringe udbredt i vort Samfund. Men jeg vilde ogsaa der finde det heldigt, at den Forklaring skulde aflægges for selve den Ret, hvorunder Sagen verserer, og ikke være henvist til Underretten, naar Sagen er for Landsretten, eller her i København være henvist til Bytinget, naar Landsretten holder Møde og skal paakende Sagen i samme Bygning maaske nogle Dage senere.

Men gaa vi over til Straffeprocessen, se vi, at den Forandring, der er sket fra den gamle, nu bestaaende Tilstand, er den, at Forundersøgelsen og Forhørene nu lægges i et offentligt Møde, medens de under den bestaaende Ordning foregaa i et, mange Gange meget uhyggeligt Lønkkammer. Det er jo naturligvis et meget stort Fremskridt, og det er et stort Fremskridt, at der er hjemlet Adgang for en Defensor til at overvære disse Møder, men Udviklingen af Defensoratet er jo undergaaet en saadan Forringelse oppe i det andet Ting, at det snart ikke er værd at kalde